

Още отъ млади години извърфдната простота въ начина на живота, строгата умфренность и въздържанность, и непрфкснатата дфятелность още по вече развили въ него необикновенната тфлесна здравина и сила, съ които той билъ надаренъ отъ природата, и до толкова закалили тфлото му, щото и студа, и горфцината, и глада, и жаждата, и извънрфднитф трудове и лишения, и тфжкитф болфсти, и жестокитф рани той билъ въ състояние да прфнася и прфнасялф почти по невфроятенъ начинъ.

И въ това, може да се каже, *жестко* тфло била заключена и душа, сжщо толкова мощна и твърда, дфятелна и неуморима, — душа пламенна и вфсторжна, която била алчна за всичко велико, благо и полезно, изпълнена съ най възвишени, благородни чувства.

И съ твърдата, неприклонна воля, съ бързата, смфла рфшителность, въ него билъ съединенъ единъ генияленъ, свфтълъ, прфдвидливъ умъ, пламененъ — като душата му, бързъ — като волята му, обширенъ — като замислитф му. Но съзнанието на собственитф сили, вфрата въ своето прфдзначение, довфрието къмъ щастieto си и пламенността на душата, толкозъ по силна, понеже военитф му подвизи били извършени въ годинитф на най силното дфйствие на страститф (отъ 20 до 32), всичко това било причина, щото волята му често да взема върхъ надъ разсждка и, невъздържана отъ него, водила по нфкога къмъ излишна и даже дързка смфлость. Но щастieto, което винаги много или малко благоприятствува на смфлитф и искусни полководци, всфкога много или малко вфрующа въ него, винаги и бвреме спасявало въ тфзи случаи и Александра.

До провъзгласяването си за персийски царъ, Александръ останалъ

неизмфнно-вфренъ на простотата въ начина на живота, умфренността и въздържаннето, къмъ които билъ приученъ още отъ малкъ. А макаръ въ края на живота си той и да се обкржжилъ съ источния раскошъ и великолфпие, и да нарушавалъ по нфкога законитф на умфренността и въздържанието, това ствсфмъ не било по вродена наклонность, а вслфдствие на необходимостта да се съобразява, отъ една страна — съ персийскитф, а отъ друга — съ македонскитф обичаи.

Но необикновенната му дфятелность, неуморимостъ въ трудоветф, търпфние въ лишенията и нуждата, неустрашимостъ и присжтствие на духа въ опасноститф, и пламенната, буйна, отчаяна храбростъ въ боеветф били, прфзъ дфлия му животъ, всфкога еднакви, неизмфнни. И въ трудоветф, и въ опасноститф той всфкога билъ пръвъ и, съ личния си примфръ, като вфдушевявалъ силно войскитф, безусловно ги увеличалъ слфдъ себф си. А въ боеветф той се явявалъ истински герой, по горф отъ смъртнитф, страшенъ и великъ, търсилъ опасноститф, хвърлялъ се въ най распаленото клане и, съ мощната си ржка, като съкрушавалъ всичко около него, распространявалъ смущение и ужасъ, смъртъ и опустошение въ неприятелскитф рфдове.

Ако къмъ всичко това се прибави неговото добродушно, кротко, любезно обхождане съ войскитф, необикновенното му попечение и грижа за тфхъ, извърфдната му щедрость и постоянна справедливостъ въ наградитф, най послф — величественния му изглфдъ и увлфкателния му даръ на рфчята, то лесно ще бжде да се разбере извърфдното нравствено влияние, което той ималъ върху войскитф си, неограниченната любовь, прфданность и довфрие, които имъ внушавалъ къмъ